

The Problems of Increase and decrease in the verse of Pashto Poetry

Muhammad Ajan Haqpal*

ABSTRACT:

Pashto Poetry keeps its own colors and tastes but sometime increase and decrease in the verse of a stanza creates problems. Due to these changes the very meaning of a stanza can be affected. In this paper such alterations have been discussed at length. This will be very valuable from the research point of view to put light on this very aspect of Pashto poetry.

---

* Chairman Department of Pashto, University of Kabul Afghanistan

---

:
(۱۹) - - - - - - - - - - - - - - - - - - -
(۱۹) - - - - - - - - - - - - - - - - - - -
(?) - - - - - - - (?) - - - - - - -

zə_yəm_zma_ray_pər_de_na_əy_lə_mā_atal_na_sta
Pa_hənd_o_sənd_o_pər_ta_xər_aw_pər_kā_bəl_na_sta
bəl_pə_zā_bəl_nə_sta
lə_mā_a_tal_nə_sta

:
۱۹). - - - - - - - - - - - - - - - - - - -
۱۹). - - - - - - - - - - - - - - - - - - -
(۴) - - - - - - -
(?) - - - - - -

---

gə_ šay_ d _ man _ me _ i _ bre _ nā _ pə _ mir _ ca _ mə _ te -
du
no _ bān _ de _ p _ žo _ bla _ yu _ nəm _ yər _ ġā _ ləm _ pər _ tə _
te _ du _ no _ ban _ de
pə _ mā _ te _ du _ no _ bān _ de
lə _ mā _ a _ tal _ n _ sta

۳

(۱۷ - ۱۸ : ۱۳)

(19) - - - - - - - - - - - - - - - - - - -

(15) - - - - - - - - - - - - - - - - -

(V) - - - - -

(7) - - - - -

zmā - d□ -ba - rə - yo - pər - xul - tā - we - □i - hask - pə - nman□
- o - pə - wyar
d□ - as - l□ - so - me - m□ə - ka - reg - di - ġru - na - kān - dēm -
la - ta□
k□əm - □e - wā - du - na - aw - □ā□
lə - mā - a - tal - nəs - ta

1

(۱۳۹)

1

(۱۱۴۲-۱۱۴)

۲

۳

( )

۴۴

(۴۲۵)

- ۱

(۱۲)

(۱۱)

:

(۱۱)

(۱۱) - - - - - - - - - - - - - - - -

d□ - fa - lak - lə - Čā - ro - cə - wə - k□əm - ku - kār
 zmo - la - wi - har - gol - če - xān - di - pə - ba - hār

(۱۲)

(۱۱) - - - - - - - - - - - - - - - -

har - ġa - □ol - če - pə - be - dyā - ġwa - □e - d□ - wə - kā
 re - ža - wi - ye - pā - □e - kān - di - tār - pə - tār

(۱۲)

(۱۱) - - - - - - - - - - - - - - - -

□er - mə - xu - na - d□ - fa - lak - ca - pe - □a - šnə - kā
 □er - sa - ru - na - kā - tər - xāw - ro - lān - de - zār

:

(۱۸:۱۳)

---

(۱۲) - - - - - - - - - - - - - - - -

(۱۱) - - - - - - - - - - - - - - - -

Pə - ja - nat - ke - d□ - wa - tun - zə - mo□ - wāk - mə - na
həm - pə - tā - de - wi - □er - la - w□rd□ - ġa - fār

(۱۱)

(۵۸۰)

:

(۱۲) - - - - - - - - - - - - - - - -

(۱۲) - - - - - - - - - - - - - - - -

d□p - sar - li - □ko - lun - ki - byā - k□ə - sin - gā - ru - na
byā - ye - wə - lo - nəl - pə - ġru - no - ke - lā - lu - na

(۱۲) - - - - - - - - - - - - - - - -

(۱۲) - - - - - - - - - - - - - - - -

mzə - ka - šna - lā - □u - na - šnə - la - mə - ne - šne - swe
tay - lə - sān - za - ma - ro - di - wā - ġus - ta - ġru - na

:

(۲۲ : ۱۳)

stā - pə - zer - ma - de - xā - wan - da - loy - se□ - tan - wi
mo□ - xo - stā - pə - mras - ta - yu - na - co - če - yu - na

---

:

:

: -)

(γγγ : ^)

(γ) - - - - - -
 (γ) - - - - - -

d□ - haq - num - ba - k□əm - u - lā
 □ə - s□ - fat - k□əm - d□ - maw - lā

- - - - - - - -
 - - - - - - - -

kol - za - re - d□ - haq - sa - nā - kā
 tər - as - fa - la - tər - a□ - lā

(^) - - - - - -
 (γ) - - - - - -

d□ - bəl - čā - s□ - fat - pə - so - k□e
 d□ - maw - lā - s□ - fat - aw - lā

(γ δ) .
 ( )

:

(^ʌ) - - - - - - -

(^ʊ) - - - - - - -

ar -zā - ni - pə - rə[□] - tyā -wə - we
ka - pə - dā - poh - ši - mo - lā

:

:

(^ʌ) - - - - - - -

(^ʊ) - - - - - - -

dā - way - nā -da - mo - [□]am - mā
pə - so - pə - [□]a - lə - a[□] - mā

(^ʌ) - - - - - - -

(^ʊ) - - - - - - -

maw -lā - nə - day - lə- čā - lə - re
day - dā - yəm - m[□] - [□]a - ko -mā

:

(^ʌ) - - - - - - -

(^ʊ) - - - - - - -

ar -zā - ni - pə - pa[□] - to - wə - we
haq - tər - mā - nəz - de - wa - mā

(^ʌ)

(^ʊ)

.

.

(ʌ)

(ɛɛ)

(ɔɔ)

( )

(ʌ) - - - - - - - -

(ʌ) - - - - - - - -

dā – ka – lām - d□- be – lə – bā – ba
 kol – s□ – fat – day – lə – wa – hā – ba

(ʌ) - - - - - - - -

(ʌ) - - - - - - - -

d□ -ya – wə – wa – hāb – s□ – fat – ši
 ham – lə – čan – ga – lə – ra – bā – ba

(ʌ) - - - - - - - -

(ʌ) - - - - - - - -

ar – zā – ni – dā – ġa – zal – wə – ke□
 pə – pa□ – to – žə – ba – □er – bā – ba

(ɛɛɛ - ɛɛɛ : ʌ)

(ʌ) - - - - - - - -

(ʌ) - - - - - - - -

dā – xa – bə – ra – pə – □a – nə – da
lə – dā – nā – o – lol – al – bā – ba

□b - t□ - dā - šwa - pə - pa□ - to - d□ - haq - sa - nā
□a - sa - nā - pə - □□ - nā - yat - d□ - rab - ba - nā

(۱۲)

(1)

če – taw – fiq - d□ - ko - n□n – da – ye – ra – fiq – nə – wi
d□ - bā – qi - ta□ - rif – pə – so – wā – yi – fa – nā

ay - mer - zā - go - mān - de - l□ - re - k□a - l□ - myā - na
be - go - mā - na - z□ - h□m - stā - y□m - t□ - la - nā

(11)

(۲۸ - ۲۷:۵)

(11) - - - - - - - - - - -

---

(11) - - - - - - - - - - - -

Pə - har - tan - ke - če - a - mi - ra - šwa - ha - wā
d□ - ha - wa - a - sir - lə - □aq - la - be - na - wā

:

(12) - - - - - - - - - - - -

(11) - - - - - - - - - - - -

če - pə - z□ə - bān - de - cə - rāg - d□ - □a - qəl - nə - wi
d□ - nā - dā - no - nā - po - hi - da - □a - na - ġwā

:

(18 : 1)

(12) - - - - - - - - - - - -

(11) - - - - - - - - - - - -

ay - mer - zā - pə - jam - □a - z□ə - tər - □ān - te - re - □a
pə - lo - ġat - d□ - te - re - do - ma□ - nā - ra - wā

:

:

(12) - - - - - - - - - - - -

(11) - - - - - - - - - - - -

zə - har - so - če - d□ - □ā - dat - pə - ra - səm - tlə - ləm
d□ - tah - qiq - tər - fa - həm - nə - wə - ra - se - də - ləm

(11)

:

(12) - - - - - - - - - - - -

(11) - - - - - - - - - - - -

wa - mer - zā - wə - ta - me - drəst - lə - hā - la - wə - we

---

če – pə – kom – pa – ڻi – zar – ڙon – ڙwəm – ڙā – ka – rə – ləm

:

:

(Y) - - - - - - -

(Y) - - - - - - -

day – bād – ڙā - d□ - har – ڙā – rab
h□k – ma – tu – na – ye - □a – jab

(ʌ) - - - - - - -

(Y) - - - - - - -

ho – kom – rān – pə – har – sa – bab
wā - □a - k□□ – ye – p□ – ra – zā - ši

:

(۱۴ : ۳)

(ʌ) - - - - - - -

(Y) - - - - - - -

d□ - mer – zā – ka – lām – pa□ – to – day
kol - ma□ - nā – ye – lə - □a – rab

. ( )

د کلاسیکبئی دوري په اشعارو کېنى:
(۱۱۰۰-۱۰۲۲)

:

:

(↑↑) - - - - - - - - - - -

(↑↑) - - - - - - - - - - -

l□ - ka - ġ□ - ši - la - ra - bo - ya - tir - an - dāz
ha - se - š□ - □□r - la - ra - bo - ya - s□ - h□r - sāz

(↑↑) - - - - - - - - - - -

(↑↑) - - - - - - - - - - -

ha - me - ša - d□ - z□□ - p□ - lās - ta - la - d□ - wa - z□n
zyāt - aw - kaw - d□ - wa - z□n - yaw - to - ray - ġa - māz

:

:

(↑↑↑ : v)

(↑↑) - - - - - - - - - - -

(↑↑) - - - - - - - - - - -

wa - pa□ - to - žə - be - ye - □e - ra - xo - bi - war - k□a
če - xoš - hāl - kā - pə - pa□ - to - š□ - □□r - ā - ġāz

:

- - - - - - - - - - -

- - - - - - - - - - -

če - har - yār - ta - me - lə - xlə - wə - yost - ā - wāz
z□r - p□ - wa - □a - □ā - lam - xor - šo - ha - ġa - rāz

:

(↑↑) - - - - - - - - - - -

(↑↑) - - - - - - - - - - -

Pə - xpəl - zə - ke - ə - gar - xun - ka - wa - xoš - hā - la
xpəl - pra - di - ta - də - zə - hāl - mə - kə - ā - gāz

:

:

- - - - -

Par - də - qā - šta - pardə - bā
lə - ka - par - ha - se - par - wāz

:

- - - - -

lə - ka - stər - ge - li - də - hon - bra
lə - ka - ho - sən - hon - bra - nāz

:

(۱۳۵ : ۷)

- - - - -

Pə - dā - pəng - nə - šo - xoš - hā - la
Ka - pəng - pəš - day - pəng - ta - sāz

:

(۱۱) - - - - -

(۱۱) - - - - -

də - be - nan - go - pa - ta - no - lə - gā - ma - mā
lo - yi - pre - wa - wə - ni - wə - la - ka - ma - mā

(Vʌ;V)

dā – həm – ɔ – ka – pə – dā – kār – ke – hon – bra – kār – wi
če – ka- wā – xist - ɔn - tɔ - qām – lə – gra – ma - mā

(ʌV : V)

hā – ti – zə – ka – pə – sar – lu – ni – to – re – xāw – re
če – xa – bar – kəɔ - dɔ - xoš – hāl – lə – ġa – ma – mā

(ʌ) - - - - -

(ʌ) - - - - -

yār – če - təl - ha – se – ja – fā – kā
zo – ləm – ja – wər – səl – ba – lā – kā

(ə̄ : V)

hec – mā – nə – mə – kɔa – xoš – hā – la
ɔā – yəst – ta – xpə – la – ra – zā – kā

14 13

(۱۳)

(۱۴)

mast – yəm – may – pa – rast – yəm – rən – di – kəə – ma – kəə – ma
– kəəm

wāw – ra – moh – ta - sə - ba – bā – da – xwrə – ma – xwrə – ma –
xwrəm

(۱۴) خپی

(۱۳) خپی

(۱۸۱ : ۷)

۱۴)

خپی

۱۳)

خپی

dod - də - əā - šəq - dā - day - če - pə - əəšq - ke - ma - lā - mat
- wəi

əə - ka - zə - xoš - hāl - ma - lā - mat - wəə - ma - wəəm - ma -
wəəm

(۱۳)

(۱۴)

bāg – way - də - go - lu - no - pə - ke - nāst - way - zə - aw - tə
gol – way - ġwa - əe - də - li - bān - de - nmāst - way - zə - aw - tə

:

(۲۶۹ - ۲۶۸:۷)

(۱۴) - - - - - - - - - - - - - - - -
 (۱۳) - - - - - - - - - - - - - - - -

:

(۱۴) - - - - - - - - - - - - - - - -
 (۱۳) - - - - - - - - - - - - - - - -

nmar - xe - ži - xoš - hāla - če - xo - rus - d□ - sa - har - bāng - li
 šart - d□ - p□□ - ny - āz - day - če - bar - xwast - way - z□ - aw -
 t□

(۱۳)

(۱۴)

(۱۵)

: (۱۶)

:

(۱۹:۷)

(۱۶) - - - - - - - - - - - - - - - -
 (۱۵) - - - - - - - - - - - - - - - -

lə - ka - məx - zə - mā - d□ - yār - day - nmar - xo - ha - se - wi -
 ka - nə

lə - ka - zə - pə - □□šq - ke - zya□ - yəm - zya□ - xo - ha - se - wi
 ka - nə

. ( )

:

---

(16)

(15)

d□ - □ā - lam - □e - re - xa - bə - re - lor - pə - lor - to - re - la□ -
 kə - re
 z□ə - me - nə - xwa - □i - lə - □ā - ya - ġar - xo - ha - se - wi - ka
 - nə

:

(16)

(15)

Pə - ya - wə - za - mān - tər - yā - ra - war - ši - rā - ši - so - go -
 zā - ra
 d□ - xoš - hāl - xā - tər - tez - par - day - par - xo - ha - se - wi - ka
 - nə

:

(219:7)

(15)

(15)

həm - xdāy - ġwā - □e - nā - dā - na - həm - fā - ni - don - yā - nā -
 bu - da
 pə - so - ba - de - ro - zi - ši - f□ - k□r - wə - k□a - dā - dwa - su -
 da

:

(1δ)

(1δ)

xoš – hā – la – □wā – ni – wlā – □a – pə – pi – rə – ya – ke – os – mə□
 – k□a

hā – s□l – če – pə – žwan – dun – day – ha – ġa – čār – wə – ga – □a –
 zu – da

(1γ)

:

- (1γ)

(1γ)

ďa – ni – mat – ga – □a – go – lu – na – may – xo – ri – k□a – pə – ča –
 mən – ke

če – ba – pas – lə – haf – te – nə – wi - d□ - go – lu – no – pə – gol –
 šan – ke

(431;γ)

(1γ)

(1γ)

Ka - d□ - spi – ġon – de – ye – wə – li – pə – ro – ro – ba – pə – se –
 □ğə – li

xwār – xoš – hāl – ba – ye - ā – xə – li – so – če – □ān – la – ri – pə –
 tan – ke

: ( ) :

(۱۱) - - - - - - - - - - - - -

(۱۱) - - - - - - - - - - - - -

go - ra - ha - se - k□r - d□ - gār - day - rab - zə - mā
če - sā - h□b - d□ - kol - □x - tyār - day - rab - zə - mā

(۲ - ۱:۴)

(۱۲) - - - - - - - - - - - - -

(۱۱) - - - - - - - - - - - - -

۱۶

(۱۳)

(۳ - ۲:۷)

(۱۱) - - - - - - - - - - - - -

(۱۱) - - - - - - - - - - - - -

ka - su - rat - d□ - mo - ham - mad - nə - way - pay - dā
pay - dā - kə - □e - ba - xdāy - nə - wa - dā - don - yā

---

(۱۲) -

(۱۱) -

kol – ja – hān – d□ - mo – ham – mad – pə – məx – pay – dā – šə
mo – ham – mad – day – d□ - ta – mām – ja – hān – ā – bā

⋮
(۳-۲:۷)

- -

zə – rah – mān – d□ - mo – ham – mad – d□ - dar – xāk – rob – yəm
ka – me – nə – kā – xday – lə – de – da – ra – jo – dā

(۱۲) (۱۱)

(۱۲)

⋮

⋮
(۱۱:۷)

- -

hes – sā – bi – ta – nə – k□a – čā – d□ - de – don – yā – wa – fā
wā – □a – mi – ne – kān – di – be – hu – da – pə – dā – don – yā

⋮

(۱۲) -

(۱۱) -

har – cok – če - da□ - wā – p□–dā – dun – yā – kā - d□ - xp□l – w□ –
ya

wā - □a – bā - t□l – wā – yi – don – yā – n□ – da - d□ - he – čā

⋮

- - - - - - - - - - - - -
 m□ - dru - ma - rah - mā - na - p□ - x□ - lāf - d□ - dā - nā - yā - no
 mi - na - d□ - don - yā - psan - d□ - le - n□ - da - ha - dā - nā

۱۳

۱۶

:

(۱۶-۱۳:۶)

- - - - - - - - - - - -
 tə - če - mā - ta - wā - ya - če - pə - cə - ka - we - ža - □ā
 nə - dər - ma□ - lu - me - □i - da - ġa - xpəl - jawr - o - ja - fā

:

tə - jawr - o - ja - fā - k□e - zə - ža - □ā - ka - wəm - d□l - ba - ra
 stā - ka - da - ġa - nə - way - dā - ba - həm - nə - way - zə - mā

:

(۱۶) - - - - - - - - - - - - -
 (۱۳) - - - - - - - - - - - - -

:

:

(۱۴:۶)

(چپی ۷)

(ڦڻڻ) - - - - - -

dā – don – yā – da – be – wa – fā

dā- dun-yā- da- be-wa-fa

be – wa – fā – da – be – ba – qā

:

(ڻ)

(ڦ)

nə – ye – məx – šta – nə – ye – cət – šta

lə – ka – lu – ڦa - ڏa - sah – rā

:

(١ ٤ : ٤)

(ڦ) - - - - - - - -

(ڻ) - - - - - - -

xdāy – cok – pe ڦ – mə – k ڦ a – rah – ma – na

Pə – dā – ha – se – rang – ba – lā

( )

:

( )

( )

( )

( )

:

:

(١ ٥ : ٤)

(ڦ) - - - - - - -

(ˇ) - - - - - - -

□a – da – □a – da – dā – don – yā
če – to – □a – da - d□ - □oq – bā

:

(ʌ) - - - - - - -

(ˇ) - - - - - - -

mo – za – mat - d□ - don – yā – mə – k□a
wāw – ra – pand – k□a – dā – way – nā

:

(ʌ) - - - - - - -

(ˇ) - - - - - - -

wa – rah – mān – ta – pe – □a – mə – k□e
xdā – ya – ha – se – rang – ba – lā

:

:

(۲۹ : ۳)

(ʌ) - - - - - - -

(ʌ) - - - - - - -

har – če – stā – ku – sa – mā – wā – kā
□āy – ye – bar – ši – tər – af – lā – ka

:

(^)   -   -   -   -   -   -

(^)   -   -   -   -   -   -

□ān – hā – la – wə – ta – bād – šāh – ši
Če – ye – stā – d□ - dar – ga – dā – kā

:

(۳۰ - ۲۹:۴)

(^)   -   -   -   -   -   -

(^)   -   -   -   -   -   -

□ā - Š□ - qān - pə - □ā - Š□ - qəy - ke
če – rah – mān – wā – yi – həm – dā – kā

:

:

(۱۱)   -   -   -   -   -   -

(۱۱)   -   -   -   -   -   -

nə – zə – mā – da – nə - d□ - stā- da – dā – don – yā
Pā – te – šə – we – lə – har – čā – da – dā- don - yā

:

-    -   -   -   -   -   -   -   -

-    -   -   -   -   -   -   -   -

d□ - ya – wə – ġe□ – ke – pra – ta – wi – bəl – ta – xān – di
cə – lo – ləy – aw – be – ha – yā – da – dā – don – yā

:

(۱۲)

(۱۱)

mə – ru – wat - d□ - aš – nā – yə – ya – pə – ke – nə – šta
 Ka – aš – nā – da – nā – aš – nā – da – dā – don – yā

(۴-۳:۱۲)

e – ha – mid – pə – ke – xan – dā – kā – riš – xan – di – kā č
 āy - d□ - ġam – aw - d□ - ža - □ā – da – dā – don – yā ॥

:

:

(۱۲)

(۱۲)

□ - lā – hi - d□ - mo – ha – bat – soz – o – go – dāz – rā
 pə – dā – or – ke - d□ - sa – hi – sa – man – dar – sāz – rā

(۹)

(۲-۱:۱۲)

(۱۲)

(۱۲)

---

d□ - ha - mid - mah - mu - da - rā - ye - ša - pə - xpə - la
ka - mi - nəy - la - ra - ka - māl - zə - mā - a - yāz - rā

(13)

:

(14)

:

(13) - - - - -

(13) - - - - -

səl-□a - la - ka - zo - ləm - ši - pə - qat - □a - xuy - d□ - stā
yaw - □a - la - ba - pre - nə - □dəm - d□l - ba - ra - moy - d□ - stā

:

(13) - - - - -

(13) - - - - -

wə - tə□ - ti - lə - šar - ma - buy - d□ - go - lo - lə - gol - zā - rā
bād - če - pə - ke - toy - pə - sob - ho - dam - kā - buy - d□ - stā

:

(18:12)

(13) - - - - -

(13) - - - - -

xwāh - nā - xwāh - ba - w□i - lə - ka - ha - mid - wər - pə - se - ġā
- □a
ğā - □e - ta - d□ - har - čā - če - ka - mand - ši - moy - d□ - stā

.

:

:

(۳۶:۱۲)

(۷) - - - - - - -

(۷) - - - - - - -

Pə – ta – lab - d□ - ša – kar – lab

La – □a – wəm – dars – o – mak – tab

:

(۸) - - - - - - -

(۷) - - - - - - -

kə – la – □gə – ləm – bət – xā – ne – ta
gāh – ma – ke – ta – moz – ta – rab

:

- - - - - - -

- - - - - - -

ha – se – be – yā – ra – ha – mid – day
lə – ka – prot – be – o – bo – kab

(۱۳)

:

(۱۴)

:

(۷۶-۷۵:۱۲)

(۱۳) - - - - - - - - - - -

(۱۳) - - - - - - - - - - -

Li – ka - d□ - tor – xat - d□ - yār – lə – məx – šwa – rā – čā – per
□a – hər - d□ - □s – lām – kə□ – ġa – la – be - d□ - ko – fər – ger

:

(۱۳)

(۱۴)

wə – na – □ā – wə – sad - d□ - sə – kan – dar – □u – □o – mā – □u –
 □o
 yā -d□ - yār – lə – mə – xa – xāl – o – xat – šə – rā – bər – ser

: :

:

(۱۴۳:۱۲)

(ʌ)

(ʌ)

čā – ta - □id – mo – bā – rak – bād – k□əm
 čā – ta – wə – go – rəm – z□ə – □ad – k□əm

:

– – – – –
 – – – – –

ha – ġa – yār – aš – nā – me – nə – šta
 če – pre – haq – d□ - yā – rəy –zbād – k□əm

:

(۱۴۴:۱۲)

– – – – –
 – – – – –

□u – ba – wi – me – lā – pə – □ka – ta
 ka – ha – mid – x□ - zər – os – tād – k□əm

(ʌ)

(̄ ̄ ̄ ̄)

(̄ ̄)

:

(̄ ̄ : ̄ ̄)

(̄ ̄) -

(̄ ̄) -

ka – har – co – me – lə – ka – u□ – kay - d□ - par – hez – pə – or□i –
ble□ta – pənd – z□ə – rā – ca – xa – tor – ko - □ā - q□ - bat– □ān – ta – rā
– ke□

:

(̄ ̄) -

(̄ ̄) -

hes – me – z□ə – lə – sā – da – ro – yo – nə – šə – tor – ka – me – səl –
□a – lapə – si – na – po – re – pə – □a – la - d□ - ma – ke – at – las – wə –
me□

:

(̄ ̄ : ̄ ̄)

(̄ ̄) -

(̄ ̄) -

os – ye – mə – ġən – da - n□ - gā – re – le – wa – nəy – be – qay – da –
čā – re

če – de – jām - d□ - □□šq - d□ - ma – yo – ha – se – por – pə- ha –
mid – ce□

(1⁹)(1⁹)

:

:

(1²⁷:1²)

(1⁹) -

(1⁹) -

če – lə – ġa – ma – de - d□ -wru – □o – □a – xa – wəm – pə – si – na –
nuk

har – par – har - d□ - nuk - h□ - lal – ši – pə – si – na – zə – mā – ma –
luk

:

(1²⁸:1²)

- -

Dā – p□-xyāl - d□ - sar – we – qa – do – pə – nā – ro – sa – ra – ha –
mid – šo

ka – qom – rəy – pə – sar - d□ - sar – we – far – yā – du – na – kā – fuk
– fuk

:

:

(۳۰۱ : ۱۲)

- - - - - - - - - - - - - - -
 xat – pə – məx - d□ - sa – nam – rā – ġay – ka - spo□ - məy – šwa – pə
 – hā – la – ke
 dā – ye – ġā□ – pə – xlə – ke – zeb – kā – ka – žā – la – šwa – pə – lā –
 la – ke

:

(۳۰۲ : ۱۲)

- - - - - - - - - - - - - - -
 ha – se – rang - s□hr – o – j – ā – du – kā – p□ – na – zar - d□ - šah – lā
 – st□r – go
 n□ – ye – syāl – p□- h□nd – ke – šta – day – n□- sā – ni – p□ – ban-
 gā – la – ke

(۳۰۲ : ۱۲)

Ka – yār – ġwā – ḫe – hom – ra – žāṛa – co – dar – □i - □ab – dol – ha
 – mi – da
 Dā – p□ – dā – če – dor – mon – d□ – ši – p□ – dar – yāb – n□ – p□ –
 nā – la – ke

د معاصری دوري په اشعار و کہنسی:
 : (۱۲۵۰)

:

(۳ :۸)

(۱۱) - - - - - - - - - - -

(۱۱) - - - - - - - - - - -

Co - ba - g□r - □□m - stā - d□ - m□x - p□ - ta - ma - nā
 □g□ - le - d□ - p□r - ra - nā - n□ - ši - d□ - bre□ - nā

:

(۱۱) - - - - - - - - - - -

(۱۱) - - - - - - - - - - -

Stā - d□ - wa - s□l - xyāl - me - n□ - □i - l□ - xā - t□ - ra
 d□ - mof - l□s - l□ - f□k - ra - n□ - w□ - □i - l□ - xā - ki - myā

:

(۳ :۹)

- - - - - - - - - - -
 - - - - - - - - - - -

T□r - spin - m□ - xo - d□ - naw - xa - to - ġo - ror - d□r - day
 T□r - ġa - zāl - d□ - čin - ā - hu - la - ri - ha - wā

:

(۱ ۹)

(۱ ۸)

:

(۳ :۱۰)

- - - - - - - - - - -
 - - - - - - - - - - -

Dā – ye – st□r – ge – ka – jā – du – day – ka – nar - g□s - d□ - šah – lā
Dā – ye – z□l – fe – xāl – o – xat – day – ka – ho – jum – day – day -
d□ - bo – lā

(۳:۵)

Dā – ye – z◻ – na – da – ka – seb – day - d◻ - ha – nan - d◻ - zř◻ – ā
– seb – da
Če – p◻ – t◻š – di – d◻n – ye – ke - ◻i - d◻ - ran – ◻u – ro – zřo – da
– wā

(۸۵ :۵)

Co - ġā - f̥l - g̥r - ɻe - ɻn - sān
P̥l - xp̥l - ɻān - po - re - hay - rān

(✓)

(✓)

Xdāy – p□ – xp□ – la – stā – šā - h□d – day
Ha – zar – k□e – l□ - □os – yan

(۸۶ : ۵)

- - - - -
Na – si – hat – wa – ān – ta – w – k – a

B – ta – c – wā – ye – ha – nān

(v)

(^)

.

:

- - - - -
- - - - -

Lak – me – de – p – z – k – d – h – j – rān – ġ – šay – te – r
Tl – lay – day – be – wā – ka – z – mā – z – ye – wa – ze – ro

:

- - - - -
- - - - -

Dā – d – bar – məx – day – če – lə – ša – la – nim – li – day – ši
Yā – ze – wə – tay – nmar – day – če – kā – re – i – nim – lə – ġrə

:

(v : v)

- - - - -
- - - - -

Taj - d□ - ā - zā - døy - ba - ye - hā - la - gon - de - pə - sār - ši
 Tā ka - □ā - li - xān - pə - čgo - lā - no - wə - šme - rə
 (13)

(14)

(15)

(16)

:

(74:11)

(17) - - - - - - - - - - - - - - - - - - -

(18) - - - - - - - - - - - - - - - - - - -

Lay - lā - lə - xyā - la - □o - ri - sar - tā - qa - dam - lə - nā - za
 Maj - nun - ca - xa - □ān - čgo - ri - sar - tā - qa - dam - lə - nā - za
 :

(74:11)

- - - - - - - - - - - - - - - - - - -

e - ye - čgam - d□ - xā - wro - xət - kə - xpəl - yār - trə - na - □ān - če-
 pət - kə

bəl - cok - □ā - li - xān go - ri - sar - tā - qa - dam - lə - nā - za

(11)

:

(12)

:

(99:11)

Ka – yār – jām - d□ - mi – ne – war – kān – di – xā - l□s
 roğ – ho - □yār – šex – ba – ab – tar – kān – di – xā - l□s

(111:11)

d□- ta – bib - pə - dar – ke – prew – □a - □ā – li – xā – na
 gon – de – wi – če – tar – yāq – dar – kan – di – xā - l□s

(111:1-1838 = 1318-1254)

(111:9)

Go – ra – ha – se – pāk – sob – hān – day – rab - zə - mā
 Če – sā - h□b - d□- kol – ja – hān – day – rab - zə - mā

111) - - - - - - - - - - -
 (111) - - - - - - - - - - -

---

nə - ye - zyān - nə - ye - noq - sān - nə - ye - za - wal - šta
be - za - wā - la - be - noq - sān - day - rab - zə - mā

⋮
(vʌ : ʌ)

- - - - - - - - - - - -
- - - - - - - - - - - -
Šād - mah - ma - da - kol - go - nāh - ba - d□ - mo - □āf - kā
Če - pə - har - čā - m□h - ra - bān - day - rab - zə - mā
(v̄ v̄)

⋮
(vʌ : ʌ)

(v̄ v̄) - - - - - - - - - -
(v̄ v̄) - - - - - - - - - -
Mo - ha - mad - ā - x□r - za - mān - me - day - peš - wā
O - mayd - šta - če - mā - ba - nə - kā - be - na - wā

⋮

(v̄ v̄) - - - - - - - - - -
(v̄ v̄) - - - - - - - - - -
d□ - ha - ġə - na - ba - kam - baxt - o - bad - baxt - nə - wi
če - cok - stā - d□ - lā - re - tlə - kān - di - s□ - wā

⋮
(v̄ ɪ : ɪ)

---

(12) - - - - - - - - - - - - - - - - - - -

(11) - - - - - - - - - - - - - - - - - - -

həm - d□ - is - hā - bo - d□ - wa - lya - no - lə - llor - ma - ta
wā - yi - šād - mah - mad - če - k□a - na - sib - □i - mān - zo - mā

(12) (11)

:

( ) .

:

(354:1)

(Y) - - - - - - -

(Y) - - - - - - -

zə - mā- z□o - zə - mā - za - mir
pə - sar - stər - go - di - a - mir

:

(Y) - - - - - - -

(Y) - - - - - - -

:

(3+4:1)

(A) - - - - - - -

(Y) - - - - - - -

bəl - waxt - byā - rā - bān - de - □kol - k□
□pi - na - □i - ra - d□ - fa - qir

(A)

:

( )

:

(r55:1)

(v) - - - - -

(v) - - - - -

d□ - žwand - dod - o - das - tur
 kə - la - zoy - aw - kə - la- lur

:

(v) - - - - -

(v) - - - - -

Zə - ləm - ja - wər - □n - sāf - □a - də□
 Xayr - ġo□ - tə - na - kə - la - čur

:

- - - - - - - - - - - - - - - -

d□ - ya - wə - mag - d□ - bəl - žwand - day
 d□ - ta - bib - žwand - pə - ran - □ur

:

( )

:

(r54:1)

(v) - - - - -

(v) - - - - -

Har - su - rat - qab - la - wi - zar

Ha - yu - lā - d□ - xayr - o - šar

(v) - - - - - - -

(v) - - - - - - -

xw $\square$ e - ta - xwan - ši - ġwa $\square$ - ta - sāz

ho - sən - ta - $\square$ āy - sta - ze - war

(v v)
(v v)
:
(v v)

:

(v⁵v¹)

(v v) - - - - - - - - - - - - -

(v v) - - - - - - - - - - - - -

$\square$ ā - re - fān - d $\square$ - z $\square$ ə - pə - stər - go - go - ri - yār

d $\square$ - sar - stər - go - ban - de - pe - ža - ni - aġ - yār

:

---

(۱۲) - - - - - - - - - - - - - - -

(۱۳) - - - - - - - - - - - - - - -

:

(۱۴) - - - - - - - - - - - - - - -

(۱۵) - - - - - - - - - - - - - - -

nə - wrə - ke - ɪ - nə - ye - cok - ši - wrə - ka - wə - lay

bā - qə - ya - to - ls - sā - lə - tlāt - rā - nə - fək - ro - na

.

( )

:

(۳۷۸ : ۱)

(۱۶) - - - - - - - - - - - - - - -

(۱۷) - - - - - - - - - - - - - - -

:

Wi – as – li – hā - kə - mi – yat - də - xal – ko – lās – ke

Ho – ku – mat – wi - d□ - m□ - li – qod – rat – maz – har

:

(12) – - - - - - - - - - - - - - - -

(12) – - - - - - - - - - - - - - - -

(12) ( )

: (14)

:

(21&:1)

(12)

(12)

d□ - go – lo – hār - pə - ġā - □a – mah – bu – bā – šwa – rā – ho – zu –
ra

bəl - bə - la – dā – wa – tan – me – go - l□s – tān – li - də - lay – day

---

:

(19)

(19)

Ka – har – yaw – rā – na – waž – ne – xyāl – aw - f□ - kər - mə - waž –
na

pə - d□ - ke – me – wa - tən – ta – loy – tā – wān – li - də - lay – day

:

:

(γ·;γ·)

(11)

)

(11)

da – pə - sar – me – d□ - ol – fat – d□ - yā – a - □a

---

d□ - bel - tun - da - d□ - wā - də - pə - ke - jo - □a

1

(11) - - - - - - - - - - - - - - -

ra – qi – bān – rā – na – čā – per – di - zə - maj – bur - yəm

lās – me – band - zə - bā – ni – ka - wəm – jag - □a

(11)

Če - d□ - yār - d□ - pxo - tr - lān - de - la - tār - nə - šwe

Hayf- ham-za- day -stā -pə- rang- aw- pa- dah- □ a

1

(^1 : 1 ·)

- - - - - - - - - - - - - - -

d□ - ša - rā - bo - pyā - le - da - ke - k□a - sā - qī
yaw - co - cāc - ki - ka - d□ - ma - yo - wi - bā - qi

:

(1 1)

- - - - - - - - - - - - - - -

(1 1)

Raw - naq - yo - si - pə - ya - wə - n□ - gā - lə - mə - xa

Zam - za - stər - ge - k□i - d□ - tor - ko - qa - zā - qī

(1 2)

(1 1)

(1 ·)

:

(1 1)

(^2 : 1 ·)

(1 ·) - - - - - - - - - - -

---

(11) - - - - - - - - - -

Yār - d□ - yā - rəy - pə - sa - bab - yār - nə - day

Dā - s□r - wa - har - čā - ta - □z - hār - nə - day

:

(12)

:

(13)

:

(115:12)

(14) - - - - - - - - - -

- - - - - - - - - -

(15)

Har - sā - □at - rā - la - ra - nə - wə - wi - ar - mā - nu - na - □i - ra
- □i

yəm - ha - ġa - wa - tan - če - təl - pre - to - fā - nu - na - □i - rā -
□i

:

---

(17)

---

(18) -

Ay – ham – za - jo□ - d□ - lay – lā – qā - f□ - la – te – ra - pə - de – lār
– da

pə - fa – zā – ke – yaw – xwā - bəl – xwā - n□g – ha – tu – na – □i – ra
– □i

: (19)

(19)

:

(: 7)

(19) -

---

(۱۹) -

z□ə - pə - gər - dā - bu- ke - d□ - mi - ne - šwe - □i - sār
 čor - la - pə - ke - xwa□ - o - sa - sa - dā - day - d□ - žwand - ma -
 dār

: : :

(۱۹) -

(۱۹)

!

(: ?)

! -

Be - xpə - lo - gi - la - haq - pā - la - kə - la - kə - □e - čā - da
 Dā - me - dard - d□ - z□ə - day - wə - ye - nə - bo - ləy - aš - □ār

:

- - - - -
- - - - -
- - - - -
mə - rā - za - spar - lə - ya - də - ta - di - wra - ne - wi - jā - ə
nə - ba - ši - hā - səl - tre - ka - har - co - wər - bān de - žā - ə

:

(: ?)

- - - - -
- - - - -
- - - - -
nə - rā - za - spar - lə - ya - dā - nā - xwā - le - to - le - kəay - nə -
šəm
cə - ba - de - haq - pā - la - pə - māt - gol - qa - ləm - wə - way - ə

.(١٣٧٥)

.(ع ٢٠٠٤)

.(ع ١٩٥٩)

.(ع ١٩٨٤)

٢٤

.(١٣٣٦)

( )

.(:)

.(ع ٢٠٠٥)

.(١٩٩٣)

.(١٩٩٣)

(1988)

11

(1383)

12

(1354)

13
